

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קמ"א

תורה אור

(א) [לעיל ח' ושי"ג] (ב) כ"ש מ"ו (ג) [גירסת כ"ש] (ד) [גירסת כ"ש] (ה) [גירסת כ"ש] (ו) [גירסת כ"ש] (ז) [גירסת כ"ש] (ח) [גירסת כ"ש] (ט) [גירסת כ"ש] (י) [גירסת כ"ש] (יא) [גירסת כ"ש] (יב) [גירסת כ"ש] (יג) [גירסת כ"ש] (יד) [גירסת כ"ש] (טו) [גירסת כ"ש] (טז) [גירסת כ"ש] (יז) [גירסת כ"ש] (יח) [גירסת כ"ש] (יט) [גירסת כ"ש] (כ) [גירסת כ"ש] (כא) [גירסת כ"ש] (כב) [גירסת כ"ש] (כג) [גירסת כ"ש] (כד) [גירסת כ"ש] (כה) [גירסת כ"ש] (כו) [גירסת כ"ש] (כז) [גירסת כ"ש] (כח) [גירסת כ"ש] (כט) [גירסת כ"ש] (ל) [גירסת כ"ש]

כחדי מאן. ביד מי נשלת: כי מטא להסו דיירא. כשהגיע לאותו מלון: למיבת. ללון: שרינהו. התירו הארגוס והמלווין ופתחו ונטלו כל מה שבתוכו: אחויו. מלמקי: הנך דיורי. אותן בני הכפרים: א"כ ליבנו אחד כטורא. א"כ שצנו כלי לעלות לרקיע למה בנו אותו צנקהה: היה להם לננות על אחד ההרים: הפיוס ה'. פירס בכל העולם: שדים. יש להם זורת ארס ואוכלין ושומין כבני אדם: רוחין. בלי גוף וזורה: לניון. זורת ארס אלף שיש להם כנפים צמסכת נדה (דף מד:). זו שאומרה נעבוד ע"ז כי שם בלל ה'. בלבל לשונם כדי שלא יהא אחד מכיון לדעת חזירו לעבוד ע"ז: שליש [נבלט]. נבלעו יקדומיה משוקעת היא צקרקע עד שליש ושליש של מעלה נשרף ושליש אמצעי קיים צקרקע ולא שיהא עומד בלחור: אור מגדל. מראש המגדל (כלומר) [כמו אורה של עיר] מי שומד סביב למגדל ורואה אורה ומראה גובה שלו: משכח. שכן נגזר על אותו מקום שיסח וליך הס עמסם שכוו את לשונם: ככל ובורסין סימן רע לטורה. משמחין הלמוד מפני שעומדים בלחור המגדל: למה נקרא שמה בורסין כור שאפי. כור שנתרוקן מימיו כלומר משמח האדם כל מה שלומד: שאפי. כמו (ב"מ דף טז.) השופה את היין לשון (ירמיה מו) הורק מכלי אל כלי. ומפני מה שמה צבל [שמסכת] אמר רב יוסף כי שם צבל לפי שצבל הקדוש צריך הוא את לשונם לשם לכת' היא משמח: סימן רע. כלומר שם

הגהות הב"ח

(א) נ"ב אמרי דני ר' שלם אמרי נגנה:

הגהות הגר"א

[א] נ"ב פירוש נרשם עליו אות כ: [ב] שם דרש רבי יוסף. נרשם על פינת דרש אות כ: [ג] שם אמרי דלית על מה. נרשם על פינת אמרי אות ג':

לעזי רש"י

קורט"ט. דרימה.

מוסף רש"י

לסיפטיה. ארנו עלו תענית. כ"א. בחד מנייהו. כלת משכי קיסר (שם). מעפרא דאברהם. שנתם עם המלסם (שם). גילי. קשין (שם). אמרי דאית ליה חד תורא כו'. קן היה מנהגם של אנשי סדום [קשין עמי' ב"ג. מרעי חד יומא. כל כהנתם הנירי (ג"ה ס"ט). יהוא יתמי. שאל היה לו שור וכפלוהו לרעות כהנתיהן ב' ימים (שם)].

סימן שמה היא: רעים נבוסם. שטופים צוימה: השמר לך פן יהיה דבר עם לנכך בליל וגו' והיה כך מטא. והיינו ממון: ארץ ממנה ילא לנס. ארץ שצעה וטובה היא: וסחסיס נהפך כמו אש. ואחר כן נהפכה: וכי מאחר שארץ ממנה ילא לנס. שיש לנו שיפוע לנס למה לנו עוזרי דרכים: ונשכח. שלא יעצרו עוזרי דרכים בלילנו: פרץ. הקציה נחל גפרית ואש: מעס גר. ממקום הליכתו שהיה הולך למעלה והשליכו עליהם הנשכחים מני רגל ונתדלדלו (מאדס) [מארס] ונעו לדראון: גר. קורט"ט נע"ז כמו (שמואל ב' ד') מים הגגרים: הסופסו. תנשו תרמיות ותאנות: פרצו כולכם. ע"י קיר נעוו וגרר הדמויה: יוםס חסמו למו. הייס סותמים וסוגרין כללו לא ידעו אור כלומר סותמין וסותמין: אפרסמון. שהס להפקידו ביד בעלי ממון כדי שיהו מניחין פקדון שלהם צנית גזייהם וצלילה מריחין האפרסמון וסומרין סס. מנהגו של מפקיד לורר וסוס: דרש ר' יוסף. כי מדרשא חסר צנשן צמים: איסמרו סס מאה מחסרסא. ע"י ריח אפרסמון שהיו מריחין ויודעין היכן מניחין ממנוס: מי הוה ידענא דאסו גנבי. ל"א מי הוה ידענא דגנבי אסון: שפעי מרזבי דליפורי דמא. לאדס גדול הוה ואידי דלמר לעיל אסמרו מחסרמי צליפורי דלמלך דרזני יוסי הסס הוה קיט נמי הוה מילתא דכי נח נפשיה כו' לאשמעינן דמלפורי הוה: דלית

מאן נשדר נשדר בהדי נחום איש גם זו דמלומד בנסים הוא כי מטא להווא דיורא בעא למיבת אמרי ליה מאי איכא בהרך אמר להו קא מובילנא כרגא לקיסר קמו בליליא שרינהו לסיפטיה ושקלו כל דהוה גביה ומלנהו עפרא כי מטא להתם אישכתח עפרא אמר אחובי קא מחייכי בי יהודאי אפקוהו למקמליה אמר גם זו לטובה אתא אליהו ואידמי להו כחד מינייהו אמר להו דילמא האי עפרא מעפרא דאברהם אבינו הוה דהוה שדי עפרא הוה חרבי גילי הוה גירי ברוק ואשכתו הכי הוה מחווא דלא הוה קא יכלי ליה למיכבשיה שרו מהוהוא עפרא עליה וכבשוה עיילוהו לבי גנוא אמרי שקול דניחא לך מלייה לסיפמא דהבא כי הדר אתא אמרו ליה הנך דיורי מאי אמטית לבי מלכא אמר להו מאי דשקלי מהכא אמטאי להתם שקלי אינהו אמטו להתם קמלינהו להנך דיורי: דור הפלגה אין להם חלק לעולם הבא וכו': מאי עבוד אמרי דבי רבי שילא (ב) נבנה מגדל ונעלה לרקיע ונכה אותו בקדרומות כדי שיוזבו מימיו (ב) מחכו עלה במערבא א"כ ליבנו אחד בטורא (א) (אלא) א"ר ירמיה בר אלעזר נחלקו לג' כיתות אחת אומרת נעלה ונשב שם ואחת אומרת נעלה ונעבוד עבודת זוככים ואחת אומרת נעלה ונעשה מלחמה זו שאומרת נעלה ונשב שם והפיצם וזו שאומרת נעלה ונעבוד עבודת זוככים כי שם בלל ה' שפת כל הארץ תניא רבי נתן אומר כולם לשם עבודת זוככים וכוונתו כתיב הכא ²נעשה לנו שם וכתיב התם ³ישם אלהים אחרים לא תזכירו מה להלך לעבודת זוככים אף כאן עבודת זוככים אמר רבי יוחנן מגדל שליש נשרף שליש נבלע שליש קיים אמר רב אור מגדל משכח אמר רב יוסף בבל ⁴ובורסין סימן רע לתורה מאי בורסין אמר ר' אסי בור ⁵שאפי: אנשי סדום אין להם חלק לעולם הבא וכו': ת"ר ⁶אנשי סדום אין להן חלק לעולם הבא שנאמר ⁷אנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד רעים בעוה"ז וחטאים לעולם הבא אמר רב יהודה רעים בגופן וחטאים בממונם רעים בגופן דכתיב ⁸ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים וחטאים בממונם דכתיב ⁹והיה כך חטא לה' זו ברכת השם מאד שמתכוונים וחוטאים במתניהא תנא ¹⁰רעים בממונם וחטאים בגופן רעים בממונם דכתיב ורעה עינך באחייך האביון וחטאים בגופן דכתיב וחטאתי לאלהים לה' ¹¹זו ברכת השם מאד זו שפיכות דמים שנאמר ¹²גם דם נקי שפך מנשה (בירושלים) הרבה מאד [וגו'] ¹³ת"ר אנשי סדום לא נתגאו אלא בשביל טובה שהשפיע להם הקב"ה ומה כתיב בהם ¹⁴ארץ ממנה יצא לחם ותחתיה נהפך כמו אש מקום ספיר אבניה ועפרות והב לו נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה לא הדריכוהו בני שחץ לא עדה עליו שחל אמרו וכי מאחר שארץ ממנה יצא לחם ועפרות זהב לו למה לנו עוברי דרכים שאין באים אלינו אלא לחסרינו [מממוננו] בואו ונשכח תורת רגל מארצנו שנאמר ¹⁵פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני רגל דלו מאנוש נעו דרש רבא מאי דכתיב ¹⁶עד אנה תהותתו על איש תרצחו כולכם כקיר נטוי גדר הדחיה מלמד שהיו נותנין עיניהן בעלי ממון ומושיבין אותו אצל קיר נטוי ודוחין אותו עליו ובאים ונטולין את ממונו דרש רבא מאי דכתיב ¹⁷חתר בחשך בתים יומם חתמו למו לא [ידעו] אור מלמד שהיו נותנים עיניהם בעלי ממון ומפקדים אצלו אפרסמון ומניחים אותו בבית גזייהם לערב באים ומריחין אותו ככלב שנא' ¹⁸ישונו לערב יהמו ויסובבו עיר ובאים וחותרים שם ונטולין אותו ממון [א] ¹⁹ערום ²⁰הלכו מבלי לבוש ואין כסות בקרה ²¹חמור יתומים ינהגו שור אלמנה גבולות ישנו עדר גזלו וירעו ²²והוא לקברות יובל ועל גדיש ישקוד ²³ד רש ר' יוסי בציפורי אחתהו היא ליליא תלת מאה מחתרתא בציפורי אתו וקא מצערי ליה אמרו ליה יהבית אורחיה לגנבי אמר להו מי הוה ידענא דאתו גנבי ²⁴כי קא נח נפשיה דרבי יוסי שפעי מרזבי דציפורי דמא ²⁵אמרי ²⁶דאית ליה חד תורא מרעי חד יומא דלית ליה לירעי תרי יומי הווא יתמא בר ארמלתא הבו ליה תורי למרעיה אזל שקלינהו וקמלינהו אמר להו דאית

1. על פן קרא שמה בבל כי שם בבל יי שפת כל הארץ ומשם הפיצם יי על פני כל הארץ.
2. ויאמרו הבנה נבנה לנו עיר וגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם ונפיר על פני כל הארץ: בראשית י"ד
3. ובבל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך: שמות כג יג
4. ואנשי סדם רעים וחטאים ל' מאה: בראשית י"ג
5. אינו גדול בבית הוה ממני ולא חשך ממני מאומה כי אם אותך כאשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וקטאתי לאלהים:
6. השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע שנת השמחה ורעה עינך באחייך האביון ולא תחן לו וקרא עליך אל יי והיה כך חטא: דברים טו ט
7. גם דם נקי שפך משה הרבה מאד עד אשר מלא את ירושלים פה לפה לבד וחסאתו אשר חטאתי את יהודה לעשות הרע בעיני יי מלכים כ כא טז
8. ארץ ממנה יצא לחם ותחתיה נהפך כמו אש: איוב כה ד
9. פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני רגל דלו מאנוש נעו: איוב כה ד
10. עד אנה תהותתו על איש תרצחו כולכם כקיר נטוי גדר הדחיה: תהלים סב ד
11. חתר בחשך בתים יומם חתמו למו לא ידעו אור: איוב כד טז
12. ישונו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר: תהלים נט ז
13. ערום ולינו מבלי לבוש ואין כסות בקרה: איוב כד טז
14. נבלות ישנו עדר גזלו וירעו: חמור יתומים ינהגו יתבול שור אלמנה: איוב כד ב-ג
15. והוא לקברות יובל ועל גדיש ישקוד: איוב כא לב

1. ויאמר ה' זעקת סדם ועמורה כי רבה חטאתם כי כבדה מאד.
 2. ויזמן האנשים מוציא דבת הארץ רעה במגפה לפני ה' במדבר יד לו 3. ויחדו הם וכל אשר להם חיים שאקלה ותבס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל:
 4. במדבר טו לג
 5. שמואל א כ ו
 6. יתעתי כשה אבד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי:
 7. הלהים קיט קעו
 8. ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלתי בני ראובן: במדבר טו א 7. בסדרם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וברצונם עקרו שור:
 9. בראשית טו טו
 10. ויקחלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה בלם קדשים ובהובתם יזימו ועל תתנשאו על קהל ה' במדבר טו ט

דְּרֹאִים לִיּה תּוֹרָא. כך היה מנהגם של אנשי סדם מי שהיה לו שור אחד רועה כל בהמות העיר יום א' ומי שאין לו בהמה מגלגלן עליו לרעות ב' ימים: **אמר להו.** יתמי למרי דמורא דלית ליה חד תורא כו: **דעבר במכר.** שהמעצרות שלהם **דלא עבר במכר.** אלא בא דרך אחר: **דח' דרא דלכני.** מי שהיו לו שורת לבנים ומגבל ועושה אותן היה בא כל חד וחד ונוטל אחת: **שדי טומי** או **שמכי.** מי שהיה מפזר ושותע לפניו שומים או כללים ליבשן כל א' וא' היה נוטל אחת: **אומר לו.** לנגול מה חסרתי לך לא לקחתי ממך אלא שום אחד ונמלא קרח ממאן ומכאן: **וייפא.** ומללי דין: **יפס ניהליה.** ושכב עמה עד שמהיה מעוברת: **עד דקדשא.** עד שתמנח אונו: **דדע.** עשה לו פלע כמו פלעת במסכת ע"ו (דף נח.) כפרדור"א בלע"ז: **דעבר במיא.** עובר ברגליו במים: **גללא.** מקל. ל"א אבן: **א"ל.** דינא לאליעזר מאי האי: **א"ל.** אליעזר אגרא דמחייבת לי דשקלי לך דמא הב ליה להווא גברא דשקל לי דמא חווי דידי כדקיימי קיימי. ל"א ה"ג ולואי כדקאי קאי כך אמר לי דין מי יתן שהייתי ככתמילה(א): **הכי אתנו כדהיישו כל מאן דמומן.** חסכניא לבי הלולא: **לשנחו לגלימיה.** יפטיטו את נגדי אותו היום שהמינו: **ואפא אליעזר.** עבר אצרה: **ויפדי אפיפא דכולהו.** הלך ושכב סוף כולם: **א"ל מאן אומנך להכא.** א"ל. אליעזר למאן דיתבי גביה את ומנחמי להכא: **שקל גלימיה.** דיתבי לגביה ורהט לזרה שהיה ממירא שלא ישמעו אנשי המקום שאליעזר אמר שהוא זימנו וילשחנו למאניה הלך וישכ לו אלל השני ואמר כמו כן וכן כלל אחד ואחד עד דלולי כולוה ואכל אליעזר כל הסעודה: **כי אריך גיינו ליה.** כשהאורח ארוך

דראית ליה תורא נשקול חד משכא דלית ליה תורא נשקול תרי משכוי אמרו ליה מאי האי אמר להו סוף דינא כתחילת דינא מה תחילת דינא דאית ליה תורא מרעי חד יומא דלית ליה תורי מרעי תרי יומי אף סוף דינא דאית ליה חד תורא לשקול חד דלית ליה תורא לשקול תרי דעבר במכרא ניתיב חד זוזא דלא עבר במכרא ניתיב תרי דהוה ליה (תורא) [דרא] דלכני אתי כל חד וחד שקל' תורא א"ל אנה חרא דשקלי דהוה שדי תומי או שמכי אתו כל חד וחד שקל חרא א"ל אנה חרא דשקלי ארבע דיניו היו בסדום שקראי ושקורואי זייפי ומצלי דינא דמחי ליה לאיתתא דחברי' ומפלא ליה אמרו ליה יהבה ניהליה דניעברה ניהליך דפסיק ליה לאודנא דחמרא דחבריה אמרו ליה הבה ניהליה עד דקדחא דפרע ליה לחבריה אמרו ליה הב ליה אגרא דשקל לך דמא דעבר במכרא יהיב ארבעה זוזי דעבר במיא יהיב תמיני זוזי זימנא חרא אתא ההוא כובס איקלע להתם אמרו ליה הב ד' זוזי אמר להו אנה במיא עברי אמרו ליה א"כ הב תמניא דעברת במיא לא יהיב פ' פדיוהו אתא לקמיה דדיינא א"ל הב ליה אגרא דשקל לך דמא ותמניא זוזי דעברת במיא אליעזר עבר אצרהם איתרמי התם פ' פדיוהו אתא לקמיה דדינא א"ל הב ליה אגרא דשקל לך דמא שקל גללא פ' פדיוהו איהו לדיינא אמר מאי האי א"ל אגרא דנפק לי מינך הב ניהליה להאי זוזוי דידי כדקיימי קיימי הויה להו פורייאת דהוו מגני עלה אורחין כי מאריך גייזי ליה כי גוץ מתחין ליה אליעזר עבר אצרהם אקלע להתם אמרו ליה קום גני אפוריא אמר להון נדרא נדרי מן יומא דמיתת אמא לא גנינא אפוריא כי הוה מתרמי להו עניא יהבו ליה כל חד וחד דינא וכתיב שמיה עליה וריפתא לא הוו ממשי ליה כי הוה מית אתי כל חד וחד שקיל דידיה הכי אתני בנייהו כל מאן דמומין גברא לבי הלולא לשלח גלימא הווי האי הלולא אקלע אליעזר להתם ולא יהבו ליה נהמא כי בעי למסעד אתא אליעזר ויתיב לסיפא דכולהו אמרו ליה מאן אומנך להכא א"ל להווא [דיתבי] אתה זמנתן [אמר דילמא שמעי בי דאנא אומינתיה ומשלחי ליה מאניה דהאי גברא] שקל גלימיה ההוא דיתבי גביה ורהט לברא וכן עבר לכולהו עד דנפקי כולוהו ואכלא איהו לסעודתא הויה רביתא דהות קא מפקא ריפתא לעניא בחצבא איגלאי מלתא שפיה דובשא ואוקמוה על איגר שורא אתא זיבורי ואכלוה והיינו דכתיב ויאמר ה' זעקת סדם ועמורה כי רבה ואמר רב יהודה אמר רב על עיסקי ריבה: [א] מרגלים אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ויומותו האנשים מוציא דבת הארץ רעה במגפה וימותו בעולם הזה במגפה לעולם הבא: [ב] עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא [ג] שנאמר ותבס עליהם הארץ בעולם הזה ויאבדו מתוך הקהל לעולם הבא דברי ר"ע רבי אליעזר אומר עליהם אמר הכתוב ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: ת"ר ע' עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ותבס עליהם הארץ בעולם הזה ויאבדו מתוך הקהל לעולם הבא דברי רבי עקיבא רבי יהודה בן בתירא אומר הרי הן כאבידה המתבקשת שנאמר תעיתי כשה אובד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי: ויקח [קרח] אמר ריש לקיש שלקח מקח רע לעצמו קרח שנעשה קרחה בישראל בן יצהר בן שהרתיח עליו את כל העולם כצהרים בן קהת בן שהקחה שני מולידיו בן לוי בן שנעשה לוייה בגיהנם וליחשוב נמי בן יעקב בן שעקב עצמו לגיהנם אמר רב שמואל בר רב יצחק יעקב ביקש רחמים על עצמו שנאמר בסודם אל תבא נפשי אלו מרגלים ובקהלם אל תחד כבודי אל תבא נפשי אל תבא נפשי על דת אל אבירם שאיבר [ג] עצמו מעשות תשובה ואון שישב באנינות פלתי שנעשו לו פלאות בן ראובן בן שראה והבין אמר רב און בן פלתי אשתו הצילתו אמרה ליה מאי נפקא לך מינה אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא אמר לה מאי אעביד הויה בעצה ואשתבעי לי בהרייהו אמרה [ה] ליה ידענא דכולה כנישתא קרישתא ניהו דכתיב כי כל העדה כולם קדושים אמרה ליה טוב דאנא מצילנא לך אשקיתיה חמרא וארוייתיה ואגניתיה גואי אותבה על בבא וסתרתי

יחד מן המטה מקלרין אותו בסכין. גייזי לשון גוץ כן שמעתי. ואית דגרסי גיידי ליה: ומספין ליה. עד דמתפרקי אצריה: וכפיב שמיס עילויס. כדי שיכיר כל אחד וא' דינר שלו ויחזור ויעלנו: ורפסא לא ממטו ליה. התנו ביניהם שלא יתנו לו פת כדי שימות ברעב וכשמת אזיל כל חד וחד ושקיל לדינר'א דידיה: רביסא. נערה: כחצבא. כחן כד שלח כשיולדת לשאוב מים: שפיה. סכו אותה: איגר שורא. על גג החומה: כי רבה. על עסקי ריבה: רבי יהודה בן כספרא אומר ויאבדו הרי הן לכאבידה המתבקשת. וזאין לעולם הבא שכן אמר דוד על בני קרח תעימי כשה אוזב בקש עבדך הס תעו כשה אוזב ואתה נרממן הרבים בקש עבדך ותביאם לעוה"ב: מלוסין לא שכתפי. שקיימו כל מלוסין כדכתיב (במדבר טו) כי כל העדה כולם קדושים: מקח רע. הסחיל בנקטובה: שעשה קרחה בישראל. שנבלעו: שטרפיה. שהכעיס: הקסה שיני מולידיו. שנתבישו אצותיו במעשיו הרעים: בקש רחמים על עצמו. שלא יהא נמנה עמהם: אלו מרגלים. דלא כתיב בהן פלוני בן יעקב: שאיבר לכבו. חוק לבדו כמו (ישעיהו מו) אצריי לך: שישב באנינות. שעשה תשובה על שהיה עמהם תחילה בעצה: נעשו לו פלאות. (שפירש) [שנילל] מהס: ראה והבין. שאין מנהגן כשורה ופירש מהס: אי מר ריבה. אס ינח משה מכל מקום אמה תלמיד ואס קרח מנח אמה תלמיד מה לך בשכרה זו: הווא בעצה. אני הייתי עמהן בעצה ונשבעתי להם שאס יקראוני אלך עמהם: דכולה כנישתא קדישין. כולם כנועים וקדושים ולא יכנסו אלי אס אני פרועה: סמרה

(א) ומה פסוק. (ב) גי' עיי פשוטו. (ג) גי' עיי פשוטו. (ד) גי' עיי פשוטו. (ה) [מספת] פייג. (ו) ופסוק יוד. (ז) שייך לעי.

גליון הש"ס

בפ' הר הן באבדיה המתבקשת. עיין מסות דף כ"ד ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר ליה אליעזר וכי כחצבא הסיד וחמיב צ"ל ד"ה כי אריך וחמיב ד"ה וכתיב וד"ה ורפסא וחמיב צ"ל ד"ה הכי אמר ד"ה אול אליעזר וד"ה איל מאן וחמיב צ"ל ד"ה ריבה נערה:

הגהות הגר"א

[א] גי' מרגלים אין להם כי עד עדת קרח. נמחק: [ב] שם עדת קרח כו' לעולם הבא. י"ב וכו': [ג] שם שנאמר ומבס וכו' עד ת"ר עדת. נמחק: [ד] שם שאמר עלמו נמחק חכמה עלמו: [ה] שם אמר ליה. נמחק חכמה ליה:

לעזי רש"י

כפרדור"א [מפרדור"א]. פציעה [כפרוכסאלתי].

מוסף רש"י

יעקב ביקש רחמים על עצמו. שלא יכיר שמו על מתלקתם. ובמדבר טו א.

